

Kontrollavdelningen / Enheten för foder- och gödselkontroll

Eviras anvisning till foderföretagare, godkända laboratorier och av Evira bemyndigade inspektörer om analys av myndighetsprover

UNDERSÖKNING AV MYNDIGHETSPROVER VID ETT GODKÄNT LABORATORIUM

1 Undersökning av salmonella i importpartier av särskilt riskbenägna foder som officiell tillsyn

I samband med import av foder (import från andra länder än EU-länder, Norge, Island eller Liechtenstein) undersöks särskilt riskbenägna foder av vegetabiliskt ursprung alltid som officiell tillsyn. Som officiell tillsyn undersöks också alla foderpartier som behandlats på ett av Evira godkänt sätt och i vilka det före behandlingen har konstaterats salmonella, oavsett om det är frågan om import eller EU-införsel. Också andra partier som förs in från den inre marknaden kan undersökas med stickprov som officiell tillsyn, men i regel är salmonellakontrollen av dessa foderpartier foderföretagarens egen kvalitetssäkring (också i det fall att syra har tillsatts i partiet i avgångslandet).

När det gäller särskilt riskbenägna foder är foderföretagaren skyldig att vid import göra en ankomst- eller förhandsanmälan till Evira senast 24 timmar innan partiet anländer till Finland. Efter att ha fått förhandsanmälan handleder Evira foderföretagaren och en av Evira bemyndigad inspektör för tagandet av myndighetsprover. Vid behov kan Evira avtala med foderföretagaren om ersättande förfaranden, t.ex. användning av fartygslistor som ankomst-/förhandsanmälningar eller direkta kontakter från foderföretagaren till de inspektörer som Evira bemyndigat.

Foderföretagaren kan skicka myndighetsprover av särskilt riskbenägna foder för att undersökas för salmonella antingen till fodermikrobiologiska laboratoriet vid Eviras forsknings- och laboratorieavdelning eller till ett godkänt laboratorium.

För varje enskilt fall och parti kan Evira vid behov bestämma i vilket laboratorium myndighetsprovet/-proverna ska undersökas. Till exempel i Finland styrs myndighetsprover av kemiskt behandlade importpartier i regel till Evira.

Foderföretagaren och det godkända laboratoriet ska sinsemellan komma överens om de nödvändiga praktiska arrangemangen kring myndighetsprover och salmonellaanalyser.

Foderföretagaren ska innan proverna skickas till ett bestämt laboratorium ta kontakt med laboratoriets kontaktperson och i förväg avtala med laboratoriet om salmonellaanalyserna och tidtabellen för myndighetsprover av ett visst importparti foder samt om eventuella andra särskilda arrangemang. Foderföretagarens skyldighet att avtala i förväg gäller också sändandet av myndighetsprover till fodermikrobiologiska laboratoriet vid Eviras forsknings- och laboratorieavdelning.

Importören av foder ansvarar för att proverna skickas till ett laboratorium som utför analyser och/eller avtalar med en av Evira bemyndigad inspektör om sändandet av myndighetsprover av foder av varje enskilt importparti till ett utvalt laboratorium.

Kontrollavdelningen / Enheten för foder- och gödselkontroll

Eviras anvisning till foderföretagare, godkända laboratorier och av Evira bemyndigade inspektörer om analys av myndighetsprover

Importören av foder ansvarar också för att de nödvändiga uppgifterna om importpartiet skrivs in i provtagningsprotokollet.

Vid hanteringen av prover ska laboratoriet uppmärksamma arbetssäkerheten och vid behov kontakta specialforskare, sektionschef Satu Hakola, tfn +358 (0) 29530 5250 satu.hakola@evira.fi eller forskare Arja Pohto, tfn +358 (0) 29530 5251 arja.pohto@evira.fi Eviras forsknings- och laboratorieavdelning, fodermikrobiologi, när det gäller praktiska laboratoriefrågor.

2 Förfaranden, när salmonella har påträffats i ett importparti

Om salmonella har bekräftats i ett importparti på basis av officiell tillsyn eller foderföretagarens egen kvalitetssäkring kan foderföretagaren skriftligen ansöka om tillstånd av Evira för att behandla det kontaminerade foderpartiet i syfte att utrota levande salmonellabakterier. Efter behandlingen ska myndighetsprov av partiet tas med den provtagningsfrekvens som fastställts i tillståndet. Foderföretagaren ska informera Eviras bemyndigade inspektör i god tid på förhand om den provtagningsfrekvens som fastställts i tillståndet och om adressen dit de behandlade proverna ska skickas.

Foderföretagaren ska se till att inspektören har förutsättningar att med hänsyn till arbetarskyddsaspekterna ta de myndighetsprover som bestämts i tillståndet efter behandlingen.

Av det provtagningsprotokoll som inspektören gjort upp ska framgå identifikationsuppgifter om det ursprungliga importpartiet samt dessutom en varningstext som anger att proverna i fråga kommer från ett behandlat parti, t.ex. texten "kemiskt behandlat parti".

Myndighetsprover som tagits under behandlingen ska i enlighet med tillståndet skickas för analys till Eviras verksamhetsställe i Helsingfors. Foderföretagaren ska i god tid i förväg komma överens med specialforskare, sektionschef Satu Hakola (tfn+358 (0) 29530 5250) om tidtabellen för analys av de behandlade proverna.

Efter behandlingen kan importpartiet godkännas för utsläppande på marknaden / import endast i sin helhet, då alla officiella prover som tagits av partiet efter behandlingen har konstaterats vara fria från salmonellabakterier.

3 Uppgifter om ett importparti

I samband med importen ska foderföretagaren uppge fodrets namn, fodrets tillverkare/säljare, importörens namn, importplatsen och importtidpunkten i Finland, importlandet (varifrån fodret förs in), importpartiets mängd samt importmetoden inklusive preciserande uppgifter för Eviras auktoriserade inspektör så att denne kan föra in uppgifterna i provtagningsprotokollet. För vart och ett importerat foderparti ska dessutom

Kontrollavdelningen / Enheten för foder- och gödselkontroll

Eviras anvisning till foderföretagare, godkända laboratorier och av Evira bemyndigade inspektörer om analys av myndighetsprover

uppges fodrets innehåll av genetiskt modifierat material, om det importerade fodret är **konventionellt (ej GMO) eller genetiskt modifierat (GMO)**.

Importören av foder ansvarar för att alla ovan nämnda uppgifter som krävs om ett importparti är korrekta samt för att uppgifterna förs in i provtagningsprotokollet. Foderföretagaren ska vid behov med hjälp av t.ex. dokument och analysintyg kunna visa för den behöriga myndigheten att de uppgifter som lämnats om varje importparti stämmer, t.ex. innehållet av genetiskt modifierat material.

4 Sändandet av provtagningsprotokollet till Evira när myndighetsproverna analyseras vid ett godkänt laboratorium

Den av Evira bemyndigade inspektören (eller vid ett inbördes avtal foderföretagaren) skickar omedelbart efter provtagningen av ett importparti originalet (det översta exemplaret) av provtagningsprotokollet över myndighetstillsynen per post till fodersektionen vid Eviras enhet för foder- och gödselkontroll för frisläppandet av importpartiet och betalningen av inspektörens arvode. **Eviras provtagningsprotokoll får användas bara vid officiell tillsyn!**

I punkten "Ytterligare upplysningar" i provtagningsprotokollet antecknar inspektören namnet på det laboratorium och vid behov orten dit proverna har skickats för analys av salmonella. I provtagningsprotokollet antecknas alltid foderföretagarens uppgift om foderråvarans/fodrets innehåll av genetiskt modifierat material.

En kopia på provtagningsprotokollet ska skickas tillsammans med proverna till det godkända laboratoriet, en kopia skickas till foderföretagaren och en kopia blir hos inspektören.

Såväl inspektören som foderföretagaren har ansvar för att man avtalar om de praktiska arrangemangen kring insändandet av provtagningsprotokollet och proverna.

5 Notering av myndighetsprover av foder vid ett godkänt laboratorium

När myndighetsproverna har anlänt och innan analyserna påbörjas ska delproverna från importpartiet ordnas i nummerordning i enlighet med den löpande numrering som inspektören antecknat på påsarna, från det minsta till det största. Därefter parallellnumreras provpåsarna vid behov **börjande från ordningsnummer 1 (=det första officiella provet av importpartiet), 2 (=det andra officiella provet av importpartiet) osv.** för införande i databasen och analys samt för sändande av resultaten till Evira.

På basis av denna ordningsnumrering kan man slå fast från vilket skede t.ex. i lossningen av fartyget vart och ett prov har tagits.

Kontrollavdelningen / Enheten för foder- och gödselkontroll

Eviras anvisning till foderföretagare, godkända laboratorier och av Evira bemyndigade inspektörer om analys av myndighetsprover

Man måste uppmärksamma att punkten "Nummer (löpande numrering)" i provtagningsprotokollet är avsedd för betalningen av inspektörens arvode och därför oftast inte är identisk med det ordningsnummer som antecknas för delproverna av importpartiet och som visar tidpunkten för provtagningen t.ex. vid lossningen av fartyget.

Om det är oklart huruvida det gäller ett prov/prover i samband med Eviras officiella tillsyn ska det godkända laboratoriet ta kontakt med kontaktpersonerna vid Eviras fodersektion t.ex. genom att skicka en förfrågan eller lämna ett ringbud till tjänsteinkorgen [rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi).

6 Identifikationsuppgifter i laboratoriets analysintyg

Laboratoriet ska föra in vart och ett importparti som ett eget prov / en egen provserie.

Laboratoriet skall föra in åtminstone följande uppgifter från provtagningsprotokollet till analysintyget:

- foderföretagarens namn och kontaktuppgifter
- foderråvarans/fodrets namn
- importpartiets mängd (kg eller ton)
- datum för importen
- ankomstplats, t.ex. hamn i Finland
- fartygets namn eller en annan identifikationsuppgift om partiet t.ex. containerns/vagnens nummer eller bilens registernummer
- namnet på Eviras bemyndigade inspektör som tagit myndighetsprovet.

I analysintyget uppges salmonellaanalysens resultat för **varje** delprov av importpartiet, med början från ordningsnummer 1 (=det första officiella provet av importpartiet), 2 (=det andra officiella provet av importpartiet) osv. (se stycke 7).

7 Meddelande av resultaten när salmonella inte har påträffats i importpartiet och sändande av intyg

Ett godkänt laboratorium ska utan dröjsmål meddela Eviras fodersektion om resultaten från myndighetstillsynen över vart och ett importerat foderparti som en helhet.

Uppgifterna om resultaten från salmonellaanalyserna i samband med myndighetstillsynen över ett importparti lämnas inklusive identifikationsuppgifter separat i fråga om varje prov i serien, vilket innebär en koppling till ordningsföljden för tagandet av serieprover av importpartiet, med början från ordningsnummer 1 (=det första officiella provet av importpartiet), 2 (=det andra officiella provet av importpartiet) osv. (se stycke 7).

Meddelandet om salmonellaanalysernas resultat lämnas i första hand med användning av e-postadressen [rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi) eller alternativt med telefax på numret+358 (0)29 530 5298.

Kontrollavdelningen / Enheten för foder- och gödselkontroll

Eviras anvisning till foderföretagare, godkända laboratorier och av Evira bemyndigade inspektörer om analys av myndighetsprover

Efter att undersökningsresultaten är klara skickas det ursprungliga undertecknade analysintyget per post till foderföretagaren samt en kopia på det undertecknade intyget per post till Eviras fodersektion.

8 Sändande av isolerade salmonellastammar för kontroll

Om ett godkänt laboratorium har isolerat en eller flera salmonellastammar från myndighetsprover av foder ska laboratoriet omedelbart **underrätta Eviras fodersektion** om den misstänkta salmonellasmittan i detta importparti **på den officiella e-postadressen [rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi)**. Genast efter att ha fått informationen försätter då Evira importpartiet i tidsbegränsat förbud på basis av misstanke. Förbudet utfärdas om salmonella (misstanke) har isolerats från t.o.m. ett enda prov/delprov i importpartiet.

I sitt meddelande specificerar laboratoriet importpartiet och i vilket/vilka prov tillväxt har konstaterats. De isolerade salmonellastammarna skickas omedelbart som **expressförsändelse** till Eviras forskningsenhet i Kuopio för serotypning. För meddelandet om resultaten av serotypningen ska det avsändande laboratoriet anteckna foderföretagarens namn och kontaktuppgifter samt identifikationsuppgifter om foderpartiet på följesedeln.

För att undvika förväxlingar måste man dessutom säkerställa att numreringen av proverna av ett importparti motsvarar den ursprungliga ordningsföljden för de prov som tagits när importpartiet lossades (proverna har numrerats i överensstämmelse med t.ex. i vilken ordning fartyget lossades med början från ordningsnummer 1., 2., 3., osv.) och att varje skål som skickas för serotypning har märkts så att den motsvarar denna provtagningsordning i enlighet med lossandet av importpartiet (1., 2., 3.,...).

Närmare anvisningar om insändandet av stammar för serotypning och om kontaktpersonerna publiceras på Eviras webbplats:

https://www.evira.fi/globalassets/tietoa-evirasta/esittely/toiminta/laboratoriotoiminta/naytteenotto/lab_009_2_ohje_laboratorioille_internet.pdf

https://www.evira.fi/globalassets/tietoa-evirasta/esittely/toiminta/laboratoriotoiminta/naytteenotto/lab_009_liite1_v3_lahetysosoitt_internet.pdf

9 Meddelande av resultaten från serotypningen

Genast när Eviras forskningsenhet i Kuopio har fått informationen skickar forskningsenheten resultaten från serotypningen av salmonellastammen till tjänsteinboxen vid Eviras enhet för foder- och gödselkontroll [rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi). Av uppgifterna ska

Kontrollavdelningen / Enheten för foder- och gödselkontroll

Eviras anvisning till foderföretagare, godkända laboratorier och av Evira bemyndigade inspektörer om analys av myndighetsprover

framgå identifikationsuppgifterna för importpartiet enligt punkt 6 i dessa anvisningar samt sambandet med den ursprungliga numreringen av proverna i ordningsföljd.

Eviras forskningsenhet i Kuopio sänder resultaten från serotypningen också till foderföretagaren liksom till det laboratorium som sänt stammen för undersökning. Det undertecknade analysintyget med resultaten från serotypningen skickas per post till foderföretagaren och dessutom skickas en kopia av det undertecknade intyget till Eviras fodersektion.

Vid behov kan Eviras enhet för foder- och gödselkontroll även avtala med Eviras forskningsenhet i Kuopio om andra rutiner när det gäller att meddela resultaten från serotypningen och sända intyg.

10 Förvaring av myndighetsprover och sändande av dem till Evira vid behov

Efter analys skall ett godkänt laboratorium spara myndighetsproven i minst två månaders tid på en sval plats som är skyddad mot ljus och skadedjur. Därefter förstörs proverna i enlighet med de rutiner som beskrivs i laboratoriets eget kvalitetssystem.

Eviras enhet för foder- och gödselkontroll kan vid behov förutsätta att laboratoriet skickar myndighetsprover av ett bestämt importparti till Eviras verksamhetsställe i Helsingfors (Livsmedelssäkerhetsverket Evira, foderprover, Mustialagatan 3, 00790 Helsingfors) för andra undersökningar.

Eviras enhet för foder- och gödselkontroll ger i detta fall laboratoriet särskilda anvisningar om bl.a. sändandet av proverna, uppbärandet av postningsavgifter och förvaringen av andra prover av det berörda importpartiet.

11 Särskilt att uppmärksamma

Foderföretagaren har helhetsansvaret när det gäller att följa upp hur proverna av hans importparti avancerar, bl.a. att proverna skickas och kommer fram till laboratorierna, att analyserna framskrider vid laboratorierna samt att protokoll och analysresultat skickas till Eviras fodersektion. Evira ansvarar inte för eventuella dröjsmål i anslutning till frisläppande av/förbud mot importpartier, till exempel om proverna inte har anlänt till laboratoriet enligt planerna eller om nödvändiga provtagningsprotokoll och/eller analysresultat inte har lämnats in i tid till de ansvariga personerna vid Eviras fodersektion.

Evira frisläpper / förbjuder importpartierna av foder på basis av provtagningsprotokollen och de inhämtade analysresultaten.

12 Fakturering av analyser av myndighetsprover

Livsmedelssäkerhetsverket behandlar och arkiverar sina inköpsfakturor som nätfakturor. Evira tar inte emot fakturor som skickats med e-post. Därmed skickas fakturorna från

Kontrollavdelningen / Enheten för foder- och gödselkontroll

Eviras anvisning till foderföretagare, godkända laboratorier och av Evira bemyndigade inspektörer om analys av myndighetsprover

laboratorierna som nätfakturor till Evira. Eviras operatör för nätfakturor är Itella Information Oy. Evira tar också emot elektroniska bilagor till nätfakturorna.

Rekommenderat filformat för bilagor är pdf. Ytterligare information om faktureringen får man på adressen [talous\(at\)evira.fi](mailto:talous(at)evira.fi)

Nätfaktureringsadress:

EDI-kod: 003720194885

Operatör för e-faktura (Itella Information Oy): 003710948874

FO-nummer: 2019488-5

MOMS-nummer FI20194885

Referensuppgift för fakturan:

Evira Enheten för foder- och gödselkontroll, kostnadsställe: KP/542/REHUT

För att göra upp och skicka nätfakturor kan man vid behov anlita den nätfakturerings tjänst som staten står till tjänst med (Supplier Portal). Inloggningen till nätfakturerings tjänsten och anvisningar om användningen av den finns på adressen www.valtiokonttori.fi/verkkolaskutus. Handledning i frågor som rör användningen fås av Baswares Supplier Portals användarstöd, tfn 0600 97 373.

Om laboratoriet inte kan skicka nätfakturor ska man separat avtala med Evira om faktureringen av myndighetsundersökningarna.

Ett godkänt laboratorium uppbär analyskostnaderna för myndighetsprover av Evira per importparti. På nätfakturan och vid behov i dess bilaga (t.ex. en kopia av provtagningsprotokollet över Eviras myndighetstillsyn i pdf-format) ska synas de identifikationsuppgifter om importpartiet som anges i punkt 6 i denna anvisning.

Evira tar för sin del ut en avgift av foderföretagaren för prestationerna i samband med myndighetstillsynen enligt foderlagen (FL 49 §). För prestationerna enligt myndighetstillsynen tas ut en avgift enligt Eviras gällande avgiftsförordning. I avgiften ingår provtagning, analys/analyser och tillsynsbeslut.

Man måste uppmärksamma att ett godkänt laboratorium inte fakturerar Evira för sådana specialarrangemang som t.ex. veckoslutsarbete eller tillägg för brådskande arbete som foderföretagaren och laboratoriet har avtalat om sinsemellan, utan laboratoriet fakturerar foderföretagaren direkt för dessa kostnader.

Ett godkänt laboratorium tar också ut kostnaderna för analys av foderföretagarens egna kvalitetssäkringsprover, s.k. egenkontrollprover, direkt av foderföretagaren. Dessa utgör inte Eviras myndighetstillsyn.

I oklara fall ska man i förväg kontakta de ansvariga personerna för import vid Eviras fodersektion.

Kontrollavdelningen / Enheten för foder- och gödselkontroll

Eviras anvisning till foderföretagare, godkända laboratorier och av Evira bemyndigade inspektörer om analys av myndighetsprover

13 Kontaktuppgifter till Evira, foderkontroll

Det ursprungliga provtagningsprotokollet postas till Evira på adressen:

Anna-Kaisa Airaksinen / Riitta Rannikko
Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Kontrollavdelningen
Enheten för foder- och gödselkontroll / Fodersektionen
Mustialagatan 3
00790 HELSINGFORS

Analysresultaten skickas till tjänsteinboxen [rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi) (eller med telefax, enheten för foder- och gödselkontroll telefax: +358 (0)29530 5298)

Kontaktpersonerna för import vid fodersektionen:

- 1) överinspektör **Anna-Kaisa Airaksinen** tfn 358 (0)29530 5223 gsm **+358 (0)40 827 9623**
[rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi)
- 2) överinspektör **Riitta Rannikko** tfn +358 (0)29530 5230 gsm **+358 (0)40 846 1153**
[rehutuonti\(at\)evira.fi](mailto:rehutuonti(at)evira.fi)

14 Kontaktuppgifter till Evira, laboratoriet

Undersökning av partier, undersökning av kemiskt behandlade foderprover

Adress dit proverna ska skickas:

Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Foderprover
Mustialagatan 3
00790 HELSINGFORS

Kontaktpersoner:

- 1) specialforskare, sektionschef **Satu Hakola** tfn +358 (0)29 530 5250
[satu.hakola\(at\)evira.fi](mailto:satu.hakola(at)evira.fi)
- 2) forskare **Arja Pohto** tfn +358 (0)29 530 5251
[arja.pohto\(at\)evira.fi](mailto:arja.pohto(at)evira.fi)

Serotypning av salmonellastammar som isolerats från foder

Kontrollavdelningen / Enheten för foder- och gödselkontroll

Eviras anvisning till foderföretagare, godkända laboratorier och av Evira bemyndigade inspektörer om analys av myndighetsprover

Adress dit proverna skickas (skickas som expressförsändelse):

Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Forskningsenheten i Kuopio
Neulaniementie 4
70210 KUOPIO

Kontaktpersoner:

1) forskare **Henry Kuronen** tfn +358 (0)29 530 4956

[henry.kuronen\(at\)evira.fi](mailto:henry.kuronen(at)evira.fi)

2) specialforskare, sektionschef **Tarja Pohjanvirta** tfn +358 (0)29530 4958

[tarja.pohjanvirta\(at\)evira.fi](mailto:tarja.pohjanvirta(at)evira.fi)

Myndighetens verksamhet ska grunda sig på lagstadgad behörighet, och lagen ska noggrant iaktas inom myndighetsverksamheten. Myndigheternas anvisningar är till sin juridiska karaktär inte bindande för andra myndigheter eller aktörer. I sista hand avgörs frågor som gäller tillämpandet av lagstiftningen av domstol.

Den här anvisningen innehåller både direkta citat ur lagstiftningen och tolkningar av hur lagstiftningen ska tillämpas. Punkterna ur lagstiftningen är tydligt utmärkta. De tolkningar som ingår i anvisningen är Eviras syn på hur lagstiftningen bör tillämpas.